BIULETYN KOWIEŃSKI

Nr. Wilno, dnia 25 sierpnia 1936 r. 1493.

T r e ś ć n u m e r u:

x

x x

Wydawnictwo informacyjne Instytutu Naukowo-Badawczego Europy Wschodniej. (Referat Litewski).

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

1/. SPRAWA OBCHODU DNIA 9-GO PAZDZIERNIKA. "XX Amžius" z 20.VIII.1936 r.: Dzień 9-go października obchodzony będzie w Litwie,jako dzień 16-tej rocznicy, szczególnie uroczyście. Zw.Wyzw.Wilna organizuje w związku z tem na terenie całego kraju i w kolonjach litewskich zagranicą przedstawienia i obchody. /A-8/6/.

2/. KONFERENCJA STRAŻY OGNIOWYCH KRAJÓW BAŁTYCKICH. "L.Žinios" z 19.VIII.1936 r.: W dniach 12 i 13 września odbędzie się w Kownie konferencja straży ogniowych Nadbałtyki i 10-ciolecie zjednoczenia tych straży. Poza Łotwą i Estonją, Litwa zaprosiła przedstawicieli straży ogniowych z Finlandji, Szwecji, Norwegji i Danji. Państwom tym ma być zaproponowane przystąpienie do współpracy w celu stworzenia wspólnej organizacji wszystkich państw nadbałtyckich. /K./

3/. KONFERENCJA KIEROWNIKÓW RADJOSTACYJ PAŃSTW BAŁTYCKICH. "L.Žinios" z 22.VIII.1936 r.: Obchód dziesięciolecia radjostacji kowieńskiej odbędzie się 18-20 września. W tym samym czasie odbędzie się konferencja kierowników radjostacji państw bałtyckich. Jednocześnie zostanie uroczyście uruchomiona stacja nadawcza w Kłajpedzie./K./

III. ŻAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

4/. "LIETUVOS AIDAS" O NIEBEZPIECZEŃSTWIE KOMUNIZMU. "Lietuvos Aidas" Nr. 382 z 21.VIII.1936 r. Artykuł p.t. "Bądźmy uważniejsi".Streszczenie:

W obliczu bolesnej tragedji narodu hiszpańskiego Litwini powinni wyrwać z pośród siebie ze wszystkiemi korzeniami to wszystko, co niszczy jedność narodu i co może podburzyć jedną część ludności przeciwko drugiej. Litwini powinni usuwać ze swego życia wszelką nienawiść, nietolerancję zarówno narodową, jak wyznaniową, zarówno klasową jak wszelką inną. Apostołowie takiej nietolerancji powinniby być potępieni przez cały ogół litewski, ażeby nie pozostało im w Litwie terenu działalności.

Należy śledzić uważnie by mąciciele nie wnosili rozłamu w narodzie litewskim. Największymi burzycielami ładu i spokoju są komuniści. Niemal wszędzie więc z komunistami i ich naśladowcami się walczy. Komuniści naogół działają nielegalnie niejako pod ziemią. Komuniści dążą do wyzyskania opozycyjnych nastrojów w społeczeństwie. M.in. usiłowali też na Litwie stworzyć front ludowców wraz z innemi opozycyjnemi żywiołami. W związku z tem Litwini powinni czuwać nad swojemi interesami narodowemi. Przyszłość narodu litewskiego nie polega na zwycięstwie komunizmu. / /C-33/.

K r o n i k a .

5/. KANDYDAT NA PRZEWODNICZĄCEGO SEJMU. "L.Naujienos" z 19.VIII.1936 r.: Przewodniczącym przyszłego Sejmu będzie prawdopodobnie obrany obecny kontroler państwa inż. Szakenis. Na stanowisko wiceprzewodniczącego Sejmu wymieniana jest kandydatura obecnego min.Spraw Wewnętrznych gen.J.Czaplikasa. Jak podają, burmistrz m.Kowna A.Merkis nie chce opuszczać swego stanowiska, wobec czego nie zgodził się na wystawienie swej kandydatury do prezydjum Sejmu. /C-34/. P.

6/. NOWA USTAWA O SZKOLNICTWIE A NIEMCY. "L.Žinios" z 19.VIII.1936 r.: W prasie niemieckiej w ostatnim czasie ukazało się kilka artykułów i notatek, w których jest wyrażane niezadowolenie spowodu ogłoszenia nowej ustawy o szkolnictwie w Litwie. Zwłaszcza wielkie niezadowolenie wykazuje prasa w związku z artykułem ustawy, który zabrania uczęszczania do szkół mniejszościowych dzieciom innych narodowości./C-17/.

7. SPRAWA ZAMKNIĘCIA GIMNAZJUM ROSYJSKIEGO. "L.Žin." z 19.VIII.1936 r.: W związku z ogłoszeniem nowej ustawy o szkolnictwie średniem w prasie obiegły pogłoski o zamknięciu gimnazjum rosyjskiego. W sprawie tej ze źródeł miarodajnych komunikują, że w kowieńskiem rosyjskiem gimnazjum znajduje się obecnie tak mało uczni innych narodowości, iż w razie ich ustąpienia nie zaważy to wcale na dalszem istnieniu szkoły. Punkt ustawy, głoszący, że uczniowie innych narodowości nie będą mogli wstępować do szkoły rosyjskiej, zostanie zastosowany dopiero od przyszłego roku szkolnego. Uczniowie innych narodowości, którzy do ukazania się ustawy uczęszczali do tej szkoły będą mogli ją ukończyć. /C-17/ .

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

8/. KARY KOMENDANTA WOJSKOWEGO ZA PODJUDZANIE. "Sekmadienis" z 23. VIII.1936 r.: Komendant wojskowy Kłajpedy skazał ok. 12 osób na różne kary za podjudzanie jednej części społeczeństwa przeciwko drugiej. /E-22/.

9/. STAŁA KOMISJA POBOROWA. "Sekmadienis" z 23.VIII. 1936 r.: Stworzona została stała komisja poborowa na obszarze Kłajpedy. W skład komisji wchodzą: komendant Kraju Kłajpedzkiego, przedstawiciele Dyrektorjatu i urzędu Gubernatora. /E-34/.

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

K r o n i k a .

10/. "VILN.RYTOJUS" O ZAWIESZENIU I ZAMKNIĘCIU ODDZIAŁÓW TOWARZYSTWA ŚW. KAZIMIERZA. "Viln.Ryt." z 25. VIII. 1936 r.: : Starosta święciański zakomunikował zarządowi towarzystwa św.Kazimierza, że z dniem 18 sierpnia zawiesił oddziały towarzystwa w Girminach, Taujunach i Szulenach gm.daugieliskiej, Maciunach gm.mielegiańskiej, Bukliszkach, Czepeliszkach i Kelpuczach gm. twereckiej. 20 sierpnia ten sam starosta święciański zawiesił oddziały towarzystwa w Łazinkach gm.twereckiej i Gedziunelach gm. duksztańskiej. 21 sierpnia zamknął starosta zawieszone poprzednio oddziały towarzystwa św.Kazimierza w Piwarach gm.twereckiej, Madziunach, Czynczykach, Berżuwiu gm. święciańskiej, Mielegianach, Mieczonach, Kunczogini, Jodagalwiach gm.mielegiańskiej, Rymszanach, Nowych Daugieliszkach, II Michałowie, Tryburcach, Joniańcach gm.daugieliskiej, Pożemiszkach, Nowikach gm.duksztańskiej, Murmach, Raszkutanach gm.kołtyniańskiej.

Starosta suwalski zamknął wszystkie poprzednio zawieszone oddziały T-stwa św.Kazimierza: w Puńsku, Szlinakiemach, Oszkiniach, Wajciuliszkach, Krejwenach, Walinczach, Alunach, Kompociach, Burbiszkach, Horodnikach, Żagarach i Wajtakiemach. /H-4/12/.

x

x x